

чини, Австрії та Словаччини на 10%. Теоретично такі обмеження не мають особливо вплинути на здатність європейських компаній гарантувати надійність постачань газового ресурсу на ринки країн-учасниць ЄС. Проте політико-психологічний ефект цього кроку Москви виявився чи не одномоментно: 25 вересня національний оператор ГТС Угорщини *FGSZ Ltd.* призупинив поставки газу до України на невизначений термін, аргументуючи своє рішення «збільшенням попиту» на ресурс на внутрішньому ринку країни. Відтак уже 26 вересня під час тристоронніх енергетичних переговорів у Берліні українська делегація не тільки опинилася під тиском Росії, а й мусила йти на поступки, зважаючи на позицію Брюсселя. Хоча черговий пакет домовленостей чомусь по-різному

тракується українською владою та представниками Кремля: згода Києва перерахувати на рахунки російської сторони 3,1 млрд. доларів США до кінця поточного року розглядається нею як сплата боргу за спожитий газ, а от вітчизняним Міністерством енергетики та вугільної промисловості – як попередня оплата його поставок протягом зимового періоду.

Тож якщо врахувати, що Україна залежна від Російської Федерації через постачання російського не лише природного газу, а й ядерного палива на українські АЕС (обсяг вироблення електричної енергії на яких становить близько 50% від загальноукраїнських показників), маємо вкотре визнати: «енергетичний фронт» є вирішальним елементом тиску монополіста. Зрозуміло, що ані досягнуті зі

США домовленості про короткострокову грошову допомогу в розмірі 50 млн. доларів у сфері енергетики, ані анонсовані спільні проекти з енергонезалежності, фінансовані ЄБРР, не матимуть блискавичного ефекту. По суті, економічна криза, суспільна дестабілізація, агресивна війна РФ на території України та невпинне наближення зимових холодів змушують вітчизняних політиків іти на поступки, нехай і перед загарбником. Водночас маємо свідчення владного бажання боротися й зменшувати залежність від північної сусідки в усіх сферах життєдіяльності суспільства. От тільки хотілося б, аби це бажання не зникло у вирі російських інтриг та великодержавницької геополітичної гри Москви, як це завше було раніше, ще з 1991 року.

Криза в Україні: ПАРЄ має вдатися до рішучих дій

Юлія АНАТОЛЕНКО

– Криза в Україні – кричущий приклад існування загроз правам людини під час конфліктів та в ситуації застосування насильницьких засобів, – зазначила Президент Парламентської асамблеї Ради Європи Анн Брассер, відкриваючи засідання осінньої сесії ПАРЄ 29 вересня 2014 року.

ночас наголосивши на важливості продовження діалогу між Україною та сусідньою їй Російською Федерацією задля остаточного врегулювання конфлікту. Крім того, було підкреслено необхідність усеохопного розслідування воєнних злочинів та запобігання подальшому посиленню протистояння в Україні, котра «перебуває на межі гуманітарної катастрофи».

– Росія втратила довіру держав – членів міжнародної спільноти. Нині вона має можливість відновити її довіру шляхом виведення військ із території України та відновлення її суверенітету, а також завдяки дотриманню цінностей Ради Європи, – наголосив Штефан Шеннах.

Комісар Ради Європи з прав людини Нільс Мужнієк (який цьогоріч кілька разів відвідав Кримський півострів) повідомив про постійні втручання в особисте життя кримських татар, що «можуть стати причиною розколу цього етносу» й тому мають бути припинені.

– Сили так званої самооборони Криму також були причетні до інцидентів, пов'язаних із грубими порушеннями прав людини, зокрема викрадення цивільних осіб, – зазначив Комісар РЕ.

Він висловив занепокоєння щодо свободи ЗМІ на території півострова, повідомивши, що певна частина кримських видань припинила свою роботу, журналісти постійно отримують на свою адресу погрози, а їхнє обладнання конфіскується.

Нільс Мужнієк звернувся до міжнародної спільноти із закликом негайно надати допомогу Україні, котра гарантувала б задоволення короткотермінових суспільних потреб та реконструкцію зруйнованих об'єктів у довгостроковій перспективі.

Зі свого боку, голова Постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЄ, народний депутат України Іван Попеску зазначив, що протягом останнього року жодна сесія асамблеї не проходила без обговорення ситуації в нашій державі.

– Проте ця ситуація щораз дедалі більше ускладнювалася, – підкреслив він.

– Воєнний конфлікт в Україні також є нагадуванням про роль, яку Рада Європи та її Парламентська асамблея повинні відігравати в процесі становлення довготривалого демократичного миру, вибудованого на основі відповідного діалогу та співпраці. Тобто про ту місію, котру передбачили для неї батьки-засновники нашої організації і яка все ще актуальна в Європі сьогодні, – підкреслила Анн Брассер, додавши, що Росії в цій ситуації варто «будувати справжній мир, а не створювати його ілюзії».

– Сьогодні необхідно створити умови для тривалого припинення вогню та цілковитого виведення іноземних військ із території України, – зазначив доповідач ПАРЄ по Україні Штефан Шеннах, відкриваючи 1 жовтня дебати осінньої сесії ПАРЄ «Криза в Україні».

Він закликав до відновлення суверенітету нашої держави в рамках її міжнародно визнаних кордонів, вод-

Український делегат порівняв нинішнє становище нашої держави з Балканською кризою 1990-х років, однак зауважив, що воно «в тисячі разів складніше».

– Ми повинні закликати всю світову спільноту бути солідарною з Україною та її народом. Ми потребуємо припинення вогню та довготривалого миру. Це означає, що законодавчі акти, які ухвалюються парламентом, мають повністю відповідати ustalеним міжнародним стандартам, – заявив Іван Попеску.

– Україна сьогодні є яскравим прикладом держави, котра піддалася атаці з боку Росії. Приміром, чи можна було б змусити населення Великої Британії використовувати якусь іншу мову, окрім англійської, або ж запровадити в цій державі федеративний адміністративно-територіальний устрій? Ні, адже ці питання мають вирішуватися виключно народом Великої Британії, а не Володимиром Путіним чи кимось інше. Те саме стосується членства в НАТО чи ЄС, – наголосив заступник голови Постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЄ, народний депутат України Сергій Соболев.

Український делегат нагадав ПАРЄ про тисячі людських жертв, у яких винна РФ.

– Усі ці люди були вбиті російськими військовими, котрі все ще перебувають на нашій території, незважаючи на Мінські домовленості. Агресію Росії потрібно зупинити, пам'ятаючи про її попередні дії в інших країнах світу. Інакше вона загрожуватиме всій Європі, – підсумував народний депутат.

А член Постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЄ, народний депутат України Володимир Вечерко представив учасникам засідання тривимірний механізм деескалації конфлікту в Україні.

– По-перше, стабілізувати ситуацію та остаточно завершити конфлікт на Сході України можна виключно на основі ведення конструктивного діалогу у форматі Україна–Росія–об'єднана Європа. Саме представники держав – членів Ради Європи мають допомогти сторонам конфлікту віднайти зважений підхід до його розв'язання. До того ж анонсовані переговори повинні проводитися не тільки на найвищому рівні: реального результату можна досягти, проводячи тристоронні зустрічі між депутатами українського й російського парламентів та делегатами ПАРЄ, їхніми спікерами й представниками інших органів державної влади, – заявив Володимир Вечерко.

Другим аспектом, на його думку, має стати демократичність процедури проведення позачергових парламентських виборів, яка забезпечить відображення інтересів населення всіх регіонів нашої держави на основі вільного волевиявлення.

Третя складова залагодження конфлікту полягає у всеосяжному сприянні біженцям і вимушеним переселенцям зі східних регіонів України та постійній підтримці їх з боку влади.

– Сьогодні близько 300 тисяч громадян України залишили свої домівки в Криму та на Донбасі в пошуках миру на території інших областей нашої держави. Ще понад 300 тисяч осіб розселилися в Білгородській, Воронежській, Орловській та Ростовській областях Росії. Усі ці люди – громадяни України. І вони потерпають від проблем із житлом, працевлаштуванням, харчуванням. Тому держава повинна захищати їх, хоч би де вони були, – підкреслив Володимир Вечерко.

На відсутності ефективної національної політики, котра могла б забезпечити захист громадян України на території Криму (що особливо стосується кримських татар), акцентувала увагу член Постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЄ, народний депутат України Юлія Львовичкіна.

– На тлі трагедій, що розгортаються в Луганській та Донецькій областях, анексія Кримського півострова видається питанням другого порядку. Але сьогодні все ще немає чітко виробленої державної стратегії повернення цієї території до складу України, – відзначила народний депутат.

За її словами, на майбутніх парламентських виборах жителі Криму не зможуть віддати свої голоси на підтримку певного кандидата чи політичної сили. А проведення голосування на території континентальної України означає, що їхні інтереси не будуть представлені в новому парламенті, хоча вже представлені в Держдумі РФ.

– Тож який сигнал ми надсилаємо українським громадянам у Криму?! Який сигнал ми надсилаємо світові та президенту Путіну?! – наголосила український делегат.

Виступаючи перед учасниками засідання, член Постійної делегації Верховної Ради України у ПАРЄ, народний депутат України Володимир Ар'єв попросив підняти руки тих із них, котрі вважають ефективним діалог із Росією після її вторгнення на територію Грузії та України.

– Невже ви все ще вірите в те, що гієну можна перетворити на вегетаріанця?! – поцікавився він, додавши, що нинішнього припинення вогню в Україні російська сторона дотримується тільки на папері.

– Сполучені Штати, Канада, Австралія, Японія, ЄС та НАТО визнали, що Росія вчинила воєнну агресію проти України. Чого ж чекає ПАРЄ? Чи не хочемо ми виявити, що ті уроки, які людство отримало по завершенні Другої світової війни, все ще не впроваджені на практиці? – запитав Володимир Ар'єв, звертаючись до учасників засідання.

За його словами, засуджуючи неонацистські рухи, ПАРЄ має пам'ятати, що найпотужніша неонацистська кампанія сьогодні розгорілася в Росії. Тому ніхто в Європі не може почуватися безпечно, особливо в контексті подій, які розгорнулися минулої весни на території України.

– Ми повинні об'єднати зусилля, включно з військовою співпрацею, щоб зупинити Росію. В іншому разі ми спостерігатимемо за новими воєнними діями проти сусідів РФ – Казахстану, Латвії, Естонії чи Литви. Обирайте самі, – зазначив український делегат.

У свою чергу, більшість іноземних делегатів погодилися з тим, що ПАРЄ – та міжнародна структура, котра покликана якомога швидше зупинити конфлікт на території України. Тому нинішнє перемир'я в нашій державі потрібно максимально використовувати для того, щоб налагодити зв'язки з Російською Федерацією заради стабілізації економічної і політичної сфер життєдіяльності суспільства в Україні та завершення збройного конфлікту.

Хоча, приміром, данський представник у ПАРЄ Мікаель-Ааструп Йенсен закликав держав-членів удатися до рішучіших дій, виключивши Росію зі складу Ради Європи.

– Ми повинні ідейно згуртуватися і протистояти Росії, а ми лише говоримо. Ми маємо вимагати виведення російських військ із території України або вивести Російську Федерацію зі складу Ради Європи. Якщо цього не зробити, ми просто підпишемо собі смертний вирок, – підкреслив він.

Делегат у ПАРЄ від Швеції, доповідач по Україні Марієтта де Пурбе-Лундін також напряму заявила про те, що криза в нашій державі є наслідком дій РФ.

– Ця криза розпочалася, адже Росія не поважала й продовжує ігнорувати той факт, що Україна є суверенною державою з повним правом на самовизначення та приєднання до тієї міжнародної організації, на котру впаде її вибір, – підкреслила пані де Пурбе-Лундін.

– Сьогодні я бачила український журнал із заголовком «Україна виживе». Та я вважаю, що Україна заслуговує на більше, – заявила шведський делегат.

Крім того, вона закликала членів іноземних делегацій згадати, що в квітні РФ була позбавлена права голосу в ПАРЄ через анексію Криму.

– Тож коли в січні 2015 року Рада Європи переглядатиме питання обсягу повноважень РФ в організації, прошу вас пам'ятати про це, – підсумувала Марієтта де Пурбе-Лундін.